

تأملی بر دوره‌های بازآموزی

و می‌دانیم که در آخرین دهه هزاره دوم میلادی و به روزگار تولید ابیه دانش نمی‌توان حتی «دمی» از آموختن غافل ماند. در جهان طب و داروسازی و علوم وابسته به آنها نیز هر روز و هر ساعت بر حجم یافته‌های نوین افزوده می‌شود پس برای آموختن و بازآموختن «درنگ» جایز نیست اما شاید بر چگونگی انجام آن لحظه‌ای «تأمل» لازم باشد. می‌دانیم که طبق قانون شاغلین حرف پزشکی پنج سال پس از صدور پروانه اشتغال (اعم از موقت یا

دانای طوس، فردوسی، حدود هزار سال پیش این چنین بر ضرورت آموختن تأکید می‌ورزد: میاسای زآموختن یک زمان به دانش می‌فکن دل اندرگمان چوگوئی که وام خرد توختم همه هر چه بایستم آموختن یکی نغز بازی کند روزگار که بشاندت پیش آموزگار ***

مربوطه برای یک سخنرانی یک ساعته ۵ امتیاز در نظر گرفته شده که نهایت امتنان را موجب می‌شود.

۷- پراکندگی برنامه‌های مختلف و عدم ارتباط موضوعی میان آنها. مثلاً می‌توان هم در کنگره هر دو سال یکبار انجمن فیزیولوژی - فارماکولوژی (که بیشتر محل ارائه پژوهش‌های پایه‌ایست) به ۲۵ امتیاز دست یافت و هم در کنگره اخلاق پزشکی و هم در برنامه بازآموزی مدون که بوسیله انجمن‌های علمی و صنفی دیگر عرضه می‌شود.

۸- ضرورت پرداخت وجه ثبت‌نام (بین ۳-۲ و گاه تا ۵ هزار تومان) به این شایعه میدان داده که هدف جنبی شاید کسب نوعی درآمد باشد. دوستی به شوخی پرسیده بود «اگر حاضر شوم ۲۵ هزار تومان بدهم، از کجا می‌توانم ۲۵ امتیاز کسب نمایم.» در این شوخی باید رگهای از «جد» را نیز جستجو کرد.

۹- استماع صرف بیانات حتی یک خطیب عالیقدر در باب یک مبحث پیچیده و یا ساده علمی مشکل بتواند به فرآیند یادگیری یا حتی یادآوری دانسته‌ها بینجامد.

نگارنده قصد خرده گیری بر یک کار ضروري علمی را ندارد اما تصور می‌کند که با مختصري حوصله می‌توان به طرق زیر به تخفیف اشکالات همت گماشت و آن هدف خوب را به شیوه‌ای مطلوبتر فراچنگ مشتقان آورد:

الف - انجمن‌های علمی - تخصصی و یا صنفی متولیان موظف برنامه‌ریزی این امر (البته تحت نظارت عالیه وزارت بهداشت) شوند.

ب - انجمن‌های پیش‌گفته بوسیله ارتباطاتی که با همکاران خود در تهران و نیز در شهرستانها دارند

دائم)، بایستی در دوره‌های بازآموزی شرکت نموده طرف پنج سال ۱۲۵ امتیاز کسب نمایند در غیر اینصورت پروانه اشتغال آنان تمدید نخواهد شد، اما اگر این الزام قانونی هم نبود آن ضرورت جهانی با ضرباهنگ پرشتابش همه را به تحرك و جستجو برای یافتن و دانستن بیشتر وامیداشت. گفتیم که قصد «تأمل» بر چگونگی انجام این مهم را داریم که بیش از دو سال از آغاز آن می‌گذرد.

گفتنگو با کسانیکه در بعضی از دوره‌های بازآموزی شرکت داشته‌اند سیاهه‌ای از دشواریهای اجرائی این امر ضروری و پسندیده را به دست می‌دهد:

۱- برگزاری دوره‌های بازآموزی بوسیله انجمن یا دانشکده یا گروهی واجد شرایط «داوطلبانه» صورت می‌گیرد.

۲- تعداد دوره‌های بازآموزی متناسب با انبوه خواستاران یا موظفین به شرکت در آن نمی‌باشد.

۳- برنامه‌های بازآموزی اکثرًا در تهران، مراکز استان و بعضی شهرهای بزرگ اجرا می‌شود.

۴- طیف شرکت‌کنندگان در یک دوره حداقل از نظر سنی بسیار گسترده است و این تفاوتنهایی را در پس زمینه علمی شرکت‌کنندگان خاطرنشان می‌سازد.

۵- بازدهی این دوره‌ها با شرکت‌کنندگان محدودتر، پریارتر است چرا که امکان تبادل نظر و پرسش و پاسخ را فراهم می‌نماید.

۶- اگر یکی از انگیزه‌های شرکت‌کنندگان را کسب امتیاز تلقی کنیم، «سخنران» با چه میل و انگیزه‌ای به طرح حاصل ساعتها مطالعه خود پردازد؟ (از عرق صنفی و ادای دین شاید بشود دو سه بار استمداد جست و لی برای موارد مکررتر و بیشتر...). البته در آئین نامه

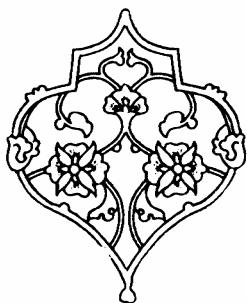
ط - در خاتمه هر بازآموزی به شیوه‌ای علمی نظر و برداشت شرکت کنندگان از سخنرانیها و سخنرانها استفسار شود با این شیوه ارزیابی درستی از کم وکیف بازآموزی به دست می‌آید که در دوره‌های آتی کارساز خواهد بود.

ی - و سرانجام آنکه با پاسداری از حریم و حرمت این همکاران زحمتکش و ایثارگر، اجازه ندهیم این احساس به آنها دست دهد که ارزش معنوی کارشان دیگر چشم صاحبنظری را به خود خیره نمی‌نماید پس اگر می‌توانیم مشوق آنها در این سمت و سو باشیم بکوشیم تا علاوه بر بازآموزی علمی شوق خدمتگزاری را در قلب آنان همچنان شعله‌ور نگاهداریم، کاری که البته آموختنی نیست، حالتی خاص و عشقی جانسوز می‌طلبد و «آنی» می‌خواهد.

مولوی فرمود:

در مجلس عشاق قراری دگرست
وین باده عشق را خماری دگرست
آن «علم» که در «مدرسه» حاصل گردد
کاری دگرست و «عشق» کاری دگرست

دکتر فرشاد روشن ضمیر

موضوعات مورد علاقه و نیاز شرکت کنندگان را انتخاب نمایند.

ج - همان انجمن‌ها با برقرار نمودن ارتباطات لازم با دانشگاهیان، قادر علمی مناسب جهت انجام این مهم را برگزینند ضمن آنکه نباید از همکاران توانا و دانشمند خود نیز برای اجرا غافل بمانند.

د - از سوی دانشگاهها مشارکت دانشگاهیان در این امر نوعی وظیفه آموزشی تلقی شده برای آن امتیاز دانشگاهی در نظر گرفته شود.

ه - متن کامل یا دست کم خلاصه سخنرانیها از قبل به دست مخاطبین برسد تا با نوعی آمادگی قبلی در جلسه حضور بهم رسانند.

و - مخاطبین از نظر تخصص و سن و سال فراغت از تحصیل دسته‌بندی شوند، با این عمل سخنران تکلیف خودش را بهتر می‌داند.

ز - شهرستانیها - مثل همیشه - فراموش نشوند. در نظر بگیرید که پزشکان یا داروسازان از کنگاور، شهر کرد و یا اصطبهانات تصمیم به شرکت در یک دوره بازآموزی بگیرند. به مشکلات درمانی - دارویی اهالی شهر در غیاب این همکاران لختی بیندیشیم... به نظر می‌رسد بتوان با قدری سرمایه‌گذاری - از سوی همان انجمن‌های تخصصی - صنفی، مطالبات بازآموزیها را بصورت خودآموز (self-instruction) تبدیل نمود و برای ایشان ارسال داشت.

ح - خطی پیوسته و منطقی جلسات بازآموزی برای هر صنف را با یکدیگر مرتبط نماید به گونه‌ای که بعد از ۵ سال و اخذ ۱۲۵ امتیاز مقرر، داوطلب یک دوره تشریفه از یافته‌های نوین یا مطالب ضروری رشته تخصصی خود را مرور کرده باشد.